

De heer C.G. van der Staaij
Voorzitter Tweede Kamerfractie SGP
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 16 november 2018

KNMG
Mercatorlaan 1200
Postbus 20051 3502 LB Utrecht

directiesecretariaat@fed.knmg.nl

Onderwerp

Reactie KNMG op initiatiefwetsvoorstel Wet afbreking zwangerschap

Geachte heer Van der Staaij,

De KNMG heeft kennis genomen van het initiatiefwetsvoorstel van het lid Van der Staaij tot wijziging van de Wet afbreking zwangerschap (Waz) over het verbeteren van de informatieverstrekking aan ongewenst zwangere vrouwen (hierna: wetsvoorstel), dat thans ter internetconsultatie voorligt. Het doel van het wetsvoorstel is, volgens de initiatiefnemer, het verbeteren van de informatieverstrekking aan ongewenst zwangere vrouwen: "het is wenselijk om iedere ongewenst zwangere vrouw die voor een moeilijke keuze staat omtrent haar ongewenste zwangerschap, in een vroeg stadium te informeren over andere oplossingen van haar noodsituatie dan het afbreken van de zwangerschap en de mogelijkheden die er zijn om gebruik te maken van gespecialiseerde keuzebegeleiding en ondersteuning."¹

De kern van het wetsvoorstel is dat artsen wettelijk verplicht worden om de in de wet genoemde alternatieven voor abortus, zoals pleegzorg en adoptie, altijd met de ongewenst zwangere vrouw te bespreken. De KNMG acht dit om twee redenen onjuist en onwenselijk.

Ten eerste vindt de KNMG het principiële onjuist dat de wetgever in detail voorschrijft wat de arts met de onbedoeld zwangere vrouw in de spreekkamer dient te bespreken, zoals in dit wetsvoorstel gebeurt. Naar de mening van de KNMG treedt de wetgever hiermee in de professionele ruimte die de arts toekomt. Daar komt bij dat een dergelijke precisering ook onnodig is, omdat de Waz en de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO) de arts nu al verplichten tot het geven van informatie op maat en aangeven dat niet iedere patiënt dezelfde informatie moet krijgen.² Een 'one size fits all'-benadering, zoals die in het wetsvoorstel verplicht wordt gesteld, doet geen recht aan deze op de persoon toegesneden benadering die bij ingrijpende beslissingen als het afbreken van een zwangerschap geboden is.

Welke informatie de vrouw precies krijgt, is ter beoordeling aan de arts en zal sterk afhangen van de specifieke situatie en haar individuele informatiebehoefte (heeft zij haar besluit al genomen of is zij op zoek naar informatie over de verschillende mogelijkheden). Op de website thuisarts.nl staan alle handelingsmogelijkheden rond ongewenste zwangerschap in begrijpelijke taal op een rij. Die informatie is objectief en de site is goed vindbaar. Om de vrouwen te ondersteunen in het maken van hun eigen keuzes, geven huisartsen vaak een uitsnede van deze webpagina mee.

¹ Considerans van het wetsvoorstel.

² Respectievelijk artikel 5 Waz en artikel 7:448 BW (WGBO).

Thuisarts.nl adviseert om tijdig in gesprek te gaan met de eigen huisarts. In zo'n geval kan worden gewezen op keuzehulpbegeleiding. De KNMG vindt het niet passend om alle vrouwen te wijzen op keuzehulpbegeleiding. De informatie moet immers op de vrouw toegesneden zijn en bovendien: het merendeel (ruim 75%) van de vrouwen heeft haar keuze al gemaakt bij het bezoek aan de huisarts³. De KNMG vindt het een goed voorstel om keuzehulpbegeleiding, aan ongewenst zwangere vrouwen die begeleiding wensen, landelijk te bekostigen. Voorwaarde is wél dat die begeleiding neutraal is.

Ten tweede wordt met dit wetsvoorstel vooruit gelopen op de evaluatie van de Waz die de minister van VWS onlangs heeft aangekondigd.⁴ Daarin zal onder meer gekeken worden naar de zorgvuldigheid van het besluitvormingsproces en in het bijzonder de "(...) informatievoorziening. Van belang is na te gaan of er voldoende evenwichtige informatie beschikbaar en toegankelijk is, op basis waarvan een vrouw tot een weloverwogen besluit kan komen."⁵ In het wetsvoorstel wordt een voorschot op de conclusies van deze evaluatie genomen, door er van uit te gaan dat de informatieverstrekking aan ongewenst zwangere vrouwen verbetering behoeft. De KNMG vindt dat deze conclusie thans niet kan worden getrokken en dat de uitkomsten van de aangekondigde evaluatie moeten worden afgewacht alvorens tot eventuele wetswijziging over te gaan.

Op grond van het bovenstaande adviseert de KNMG het wetsvoorstel niet in te dienen.

Met vriendelijke groet,

R.A.C.L. Héman, arts M&G, MBA
voorzitter KNMG

³ Nivel Rutgers WPF (2012), Huisarts vertrouwenspersoon bij ongewenste zwangerschap, <https://www.nivel.nl/nl/nieuws/huisarts-vertrouwenspersoon-bij-ongewenste-zwangerschap>

⁴ Kamerstukken II 2017/2018, 34990, nr. 1. Minister van VWS aan de Tweede Kamer, Nota medische ethiek, dd 6 juli 2018.

⁵ Minister van VWS, opdrachtbrief aan het bestuur van ZonMw. Bijlage b: Opdrachtbrief evaluatie Waz Kenmerk 1110185-162123-PG.